

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarium Pauli Diaconi - Cod. Aug. perg. 19

Paulus <Diaconus>

[S.l.], [9. Jh.]

Venerabilis Beda presbiter: sermo secundum evangelium Lucae de eadem
lectione

[urn:nbn:de:bsz:31-6704](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6704)

aeternum. si renascendo signetur. Et non potuerunt uerbum eius reprehendere coram plebe. & mirati in responsis eius tacuerunt. Quicquid credere debuerant ad tantam sapientiam. mirati sunt quod calliditas eorum insidiandi non inuenisset locum.

**DOM VI. POST SCI
ANCELI.**

LIC SCI IUA SIC MAIH.

In illo temp. loquente ihu ad turbas. ecce princeps unus accessit. & adorabat eum dicens. Dne filia mea modo defuncta est. & reliq.

**LXXVI SERMO VENERABILIS BE
DAE PRBI. SECUM IUA
LUCAE. DE IADIM LECTI
ONE.**

ecce uir uenit cui nomen erat iairus. & ipse princeps sinagoga erat. Priori lectioni qua de abiectioe

sinagoga. fideq ecclesiae. atq iterum instauratione sinagoga. sumus interpretati. consequenter archisynagogi filia moriens subiungitur.

Quamdam suscitare properat dñs. preoccupat emorosa mulier praeripit sanitatem. Fitq ut post ueniens prior salute potiatur. Ethiopia enim praeruiet manus eius dñi. Et cum intrauerit plenitudo gentium. tunc omnis israhel saluus fiet.

Princeps itaq sina gogae. nullus melius quam ipse moyses intellegitur. Unde bene iairus idest inluminans siue inluminatus uocatur. Quia qui accipit uerba uitae dare nobis. & per haec ceteros inluminat. & ipse aspu sco quo uitalia monita scribere uel docere possit inluminatur.

Et cecidit ad pedes ihu. rogans eum ut intraret in domum eius.

Sic apud xpi ds. pedes eius consequenter incarnatio. qua terram nostrae mortalitatis tetigit accipiendi sunt.

Cecidit igitur archisynagogus ad pedes ihu. qui legis lator cum tota patrum progeme. xpm in carne apparentem. longe sibi dignitatis gloria preferendum esse cognouit.

Illud apostoli sedula deuotione protestans. quia quod infirmum est di. fortius est

hominibus. 7 Rogauit eum
intrare indomum eius. quia
continuis gaudiorum uotis
eius uidere desiderabat ad
uentum. 7 Anima autem
mea Inquit exultabit indño.
& delectabitur super ihu eius.

Omnia ossa mea dicent. dñe
quisimilis tibi. 7 Et hoc est
ad pedes ihu cadere. cum super
omnes singulariter magnam
pia fide fateri. 7

Quia filia unica erat illi fere
annorum duodecim. & haec
moriebatur. 7 Ipsa sinagoga
quae sola legali institutione
conposita. quasi unica moysi
nata erat. quasi duodecimo
aetatis anno. hoc est tempo
re pubertatis adpropinquan
te moriebatur. 7 Quia nobi
liter a prophetis edōcata
postquam ad intellegibiles
annos peruenerat. postquam
spiritalis dō fructus gignere
debebat. subito errorum
languore consternata. spiri
talis uitae uias ingredi dis
perabiliter omisit. & si non
axpō succurreretur. horren
dam per omnia corruiss&
inmortem. 7 Et contigit
dum ir&. a turba conprime
batur. 7 Ad puellam pergens

sanandam. dñs a turba con
primitur. quia genti iudee
salutaria monita prebens.
quibus aegram uitam eius con
scientiam eriger&. noxia car
naliū populorum est con
suetudine grauatus. 7 Et

mulier quaedam erat influxu
sanguinis ab annis duodecim.

Mulier sanguine fluens. eccle
sia est ex gentibus congrega
ta. quae ingenito carnaliū
delectationum polluta fluxu
atq; a coetu iam fuerat segre
gata fidelium. Sed dum
uerbum dī iudaeam saluare
decerneret. paratam iam
promissamq; alius. praeripuit
spe certa salutem. 7 Notan
dum quod & archi sinagogi
duodennis sit filia. & mulier
haec ab annis duodecim san
guine fluxerit. 7 Hoc est
eodem quo haec nate sit
tempore. illa coeperit
infirmari. 7 Vna enim
paene eademq; saeculi uis
aetate. & sinagoga in patri
archis nasci. & gentiliū
natio per orbem coepit
idolatriae saniae fedari
Namec gemine fluxus sangui
nis hoc est et super idolatrie
prostitutione. et super his

quae carnis ac sanguinis oblectatione patrantur. potest intellegi. 7 Vnde pulchre sacra refert historia. tempore quo dauid adhuc puer. goliath gigantem strauit. philistim infimibus domum. id est sanguinū fuisse castrametatos. 7

Quia uidelicet dñs addebellandum mundi principem humilis apparet. non modo operibus instructuosis. sed & religioni spurcissimae deditos gentium populos inuenit. 7

Ergo quamdiu sinagoga uiguit. laborauit ecclesia. 7 Defectus illius. huius est uirtus. quia illorum delicto. salus facta est gentibus. 7

Quae in medicos erogauerat omnem substantiam suam. nec ab ullo potuit curari. 7

Medicos. siue falsos intellegit theologos. siue philosophos legumq; doctores secularium. qui multa de uirtutibus uitusq; subtilissime differentes. utilia se uiuendi. credendiq; instituta mortalibus dare promittebant. 7 Seu certe ipsos sp̄s immundos significat. qui uelut hominibus consulendo. se iam pro dō colendos ingerebant. 7 Quibus

uicissim audiendis. gentilitas quātomagis naturalis industriae uires expenderat. tanto minus potuit ab iniquitatis suae sorde curari. 7

Vnde bene marcus. de hac muliere scribens ait. 7 Et fuerat multa perpeffa a conpluribus medicis. & erogauerat omnia sua. nec quicquam proficerat sed magis deterius habebat. 7

Sed haec ubi populum iudeorū aegrotare. uerumq; de caelo cognouit adesse medicum. coepit & ipsa languoris sui sperare pariter & quaeritare remediū. 7

Accessit retro & tetigit fimbriam uestimenti eius. & confestim stetit fluxus sanguinis eius. 7

Accedit & dñm tangit ecclesia. quae ei per fidei ueritatem adpropinquat. 7 Accedit autem retro. siue iuxta id quod ipse ait. si quis mihi ministrat me sequatur. & alibi praecipitur post dñm dñm tuum ambulabis. siue qui praesentem in carne dñm non uident. per actis temporariae dispensationis sacramentis. eius iam per fidem coepit uestigia subsequi. 7

Tangit autem fimbriam uestimenti eius & undam restringit sanguinis. quia beatus & uere

mundandus. qui uel extre
 mam partem uerbi fidei.
 manu contigerit. Nam
 rarus ualde. qui eius uel in
 pectore recumbere. uel caput
 mereatur pistica necrodo per
 unguere. Cum & ille mag
 nus fuerit quise indignum
 dicebat eius calciamenta por
 tare. magna & illa que ungu
 ere pedes eius & capillis suis
 tergere promeruit. Et ait
 ih̄s. Quis est qui me tetigit.
 Non ut ipse quae nesciat doceatur.
 sed ut uirtus fidei quam noue
 rat. immo quam ipse dederat
 in muliere declaretur inter
 rogat. Negantibus autem
 omnibus. dixit petrus. &
 quicum illo erant. Praecep
 tor. turbae te comprimunt
 & adfligunt. & dicis quis me
 tetigit. Quem turbae
 comitantes passim compri
 munt. una credula mulier
 dñm tangit. quia quid uersis
 inordinate glomerantium
 heresibus affligitur. solo catho
 licae ecclesiae fideliter
 corde quaeritatur. Nam
 sicut quidam uidentes non ui
 dent. & audientes non audi
 unt. Ita etiam tangentes
 non tangunt. quia non fideliter

xpm tangunt. Vnde cuiusdam
 amanti quidem. sed nondum
 plene credenti. dicit. Nolime
 tangere. nondum enim ascendi
 ad patrem meum. Aperte
 docens. quid sit eum ueraciter
 tangere. patri scilicet aeque
 lem credere. Et dixit ih̄s.
 Tetigit me aliquis. nam & ego
 noui uirtutem de me exisse.
 Dicat pelagius si placet. se suo
 conamine saluari. dicamus
 autem nos. quia uana salus
 hominis. In dō faciemus uir
 tutem. Nam & ipse. uirtute
 qua propitiatur omnibus ini
 quitatibus nostris. & sanat
 omnes languores nostros.
 non ex nobis ipsis. sed de se nouit
 exire. Non ergo latet eum
 qui simbriam tetigit. Idest
 incarnationis misteria.
 donec ad maiora capienda
 perueniat. perfecte amando
 crediderit. At ipse dixit
 illi. Filia. fides tua te sal
 uam fecit. uade in pace.
 Ideo filia. quia fides tua te
 saluam fecit. Nec dixit
 fides tua te saluam factura
 est. sed saluam fecit.
 In eo enim quod credidisti.
 iam salua facta es.
 Adhuc ^{illa} loquente. uenit ad prin

5   cipem sinagogae dicens ei.
5   **Q**uia mortua est filia tua.
5   noli uexare illum. 7
5   **S**aluata a profluuio sanguinis
muliere. mox filia principis
mortua nunciatur. quia dum
ecclesia a uitiorum labe mun-
data. & ob fidei meritum filia
est cognominata. continuo
sinagoga per fidei simul inui-
diaeque loeto soluta est. 7 Per
fidae quidem. quia in xpo
credere noluit. Inuidiae uero.
quia ecclesiam credidisse
noluit. 7 Scriptum est
enim in actibus apostolorum. 7
Sequenti autem sabbato. pene
uniuersa ciuitas conuenit
audire uerbum dñi. 7 Viden-
tes autem turbas iudaei. re-
pleti sunt zelo. & contra dice-
bant his quae a paulo dice-
bantur. **M**aledicentes uia
dñi coram multitudine. 7
5   **N**oli uexare illum. 7 Per eos
hodieque dicitur quia deo desti-
tutum sinagogae statum
uident. ut restaurari posse
non credant. Ideoque pro re-
suscitatione illius supplican-
dum esse non estiment. 7
Sed quae impossibilia sunt
apud homines. possibilia sunt
apud dñm. 7 Vnde sequitur. 7

5   **I** hi autem audito hoc uerbo.
5   respondit patri puellae. 7
5   **N**oli timere. crede tantum &
5   salua erit. 7 Pater puellae.
coetus doctorum legis accipi-
tur. de quo dñs ait. 7 Super
cathedram moysi sederunt
scribae & pharisei. 7 Qui si cre-
dere ipse uoluerit. etiam sub-
iecta ei sinagoga salua erit. 7
5   **E**t cum peruenisset domum.
5   non permisit secum quemquam
5   introdire nisi petrum. & iacobum.
5   & iohannem. & patrem & ma-
5   trem puellae. 7 Supra publice
uiduae filius suscitatur. hic
remouentur plures arbitri.
Puto ergo quod in eo quoque pie-
tas ibi dñi declaretur. quia
uidua mater unici. non pati-
ebatur moras. & ideo ne am-
plius afficeretur. maturitas
additur. 7 Est etiam forma
sapientiae in uiduae filio. cito
ecclesiam credituram. in archi-
sinagogi filia credituros
quidem iudeos. sed ex pluribus
5   pauciores. 7 Flebant autem
5   omnes. & plangebant illam. 7
Numquid possunt inquit filii
sponsi lugere. quamdiu cum
illis est sponsus. 7 Venient
autem dies cum auferetur
ab eis sponsus. & tunc ieiuna

bunt. Igitur sinagoga quia
sponsi laetitiam quae uiuere
possit & amisit. quasi inter plan-
gentes mortua iacens. ne hoc
quidem ipsum quare planga-
tur intellegit. At ille dixit.
Nolite flere. non est mortua.
sed dormit. Homini-
bus mortua erat. qui suscitare nequi-
uerant. dō dormiebat in cuius
dicatione & anima recepta
uiuebat. & caro resuscitanda
quiescebat. Vnde mos xpi-
anus obtinuit. ut mortui qui
resurrecturi esse non dubitari-
tur. dormientes uocentur.
Sicut apostolus. nolimus uos in-
quit ignorare fratres de dor-
mentibus. ut non contristemini
sicut & ceteri qui spem non ha-
bent. Sed & in parte allego-
riae. cum anima quae pecca-
uerit ipsa moriatur. tamen
ea quae resuscitari a xpo me-
ruerit. nobis quidem mortua
fuisse. sed ei obdormisse dici potest.
Et ridebant eum. scientes quia
mortua esset. Quia uerbum
resuscitantis deridere quam
credere malebant. merito
foras excluduntur indigni
qui miraculum resurgentis
uiderent. Ipse autem tenens
manum eius. clamauit dicens.

5 Puella surge. In marco scrip-
tum est. At illi. Talithacumi.
quod est interpretatum. puella
tibi dico. surge. Et confestim
surrexit. Vbi diligens lector
inquirat. quare uerax euange-
lista dictum saluatoris expo-
nens. Inter posuerit de suo tibi
dico. cum in sermone
quem posuit. non plus sit dictum.
5 quam puella surge. Tenens
5 ergo manum puellae ih̄s. susci-
5 tauit eam. Quia nisi prius
mundatae fuerint manus
iudaeorum. quae sanguine
plenaerunt. sinagoga eorum
mortua non consurgit.
5 Et reuersus est sp̄s eius. &
5 surrexit continuo. Marcus
ita dicit. Et confestim
surrexit puella & ambulauit.
Spiritualiter insinuans. quia
quisquis a morte animae
xpo sibi manum confortante
resipiscit. non modo a sordi-
bus exsurgere uitiorum. sed
& in bonis continuo proficere
debet operibus. Et iussit
5 illi dare manducare.
5 Ad testimonium quidem uitae.
resuscitatum manducare
praecipit. ut non fantasma
sed ueritas crederetur.
Sed & si quis a spiritali morte

si rexerit. caelesti necesse
est mox pane satiatur. & diu
ni scilicet uerbi. & sacro sci
altaris particeps effectus.
Nam iuxta moralem intellec
tum. tres illi mortui quos
saluator incorporibus susci
tauit. tria genera resurrec
tionis animarum significant.
Siquidem nonnulli. consensum
male delectationi praebendo.
latente tantum cogitatione.
peccati sibi mortem consciscunt.
Sed tales se uiuificare signifi
cans saluator. suscitauit
filiam archisynagogi. non
dum foras elatam. sed indo
mo mortuam. quasi uitam
secretum in corde tegentem.
Alii non solum noxae delectatio
ni consentiendo. sed & ipsum
malum quod delectantur agendo.
mortuum suum quasi extra
portas efferunt. Et hos se
si paeniteant. resuscitare
demonstrans. suscitauit iuue
nem filium uiduae. extra
portam ciuitatis elatum.
Et reddidit matri suae. quia
resipiscens a peccati tene
bris animam. unitati restituit
ecclesiae. sicut & supra docui
mus. Quidam uero non
solum cogitando uel faciendo

inlicita. sed & ipsa peccandi
consuetudine se quasi sepeli
endo corrumpunt. Verum
nec ad hos erigendos minor
fit uirtus & gratia saluatoris.
si tamen adsint cogitationes
sollicite. quae super eorum
salute uelut deuote xpo sorores
Inuigilent. Nam ad hoc In
timandum resuscitauit
Lazarum quattuor dies iam
In monumento habentem. &
sorore adstante iam fetentem.
quia pessima noxios actus solet
fama comitari. Notandum
autem. quod quanto grauior
animae mors ingruerit. tanto
actior necesse est ut resurgere
mereatur. paenitentis feruor
insistat. Quod occulte uolens
ostendere dñs. lacentem in con
clauis mortuam. modesta leuiq
uoce resuscitat dicens. Puella
surge. Quam & ob facilita
tem resuscitandi. iam mortua
fuisse negauerat. Delatum
autem foras iuuenem. pluri
bus ut reuiuescere debeat.
dictis corroborat. cum ait.
Iuueni. tibi dico. surge.
Quadriduani uero mortui.
ut longa prementis sepulchri
claustra deponere possent.
frenuit spu ih̄s. turbauit se

ipsum . lacrimas fudit . rursum fremuit . ac uoce magna clamauit . lazare ueni foras .

Et sic tandem quierat desperatus . discusso tenebrarum pondere . uitae luci que red datur . Sed & hoc notandum . quia publica noxa . publico ex & remedio . leuia autem peccata . leuiori & secreta que uent pēnitentia deleri . Puella in domo iacens . paucis arbitris exurgit . eisdemq; nemiraculum uulgarent Indicitur .

Et stupuerunt Inquit parentes eius . quibus precipit ne aliquid dicerent quod factum erat .

Iuuenis extra portam turba multa comitante atq; intuente suscitatur . lazarus de monumento uocatus intantum populis Innotuit . ut ob eorum qui uidere testimonium . plurime dno turbae cumpalmis occurrerent . & multi propter illum abirent ex iudaeis & crederent in ihm . Quarta uero mortuum dñs nuntiante discipulo agnoscit . sed quia qui pro eius ereptione dñm precarentur uiui defuerant . dimitte inquit ut mortui sepeliant . mortuos suos . **I**dest

mali malos . noxus laudibus grauent . Et quia non adest iustus qui corripiat in misericordia . oleum peccatoris impinguet caput eorum .

IN VIG SĒ ANDRĒ
LĒ SĒI IYĀ SĒC IOHĀNĒ

In illo temp . stabat iohannes & ex discipulis eius duo . & respiciens ihm ambulantem dicit . Ecce agnus di .

Et audierunt eum duo discipuli loquentem . & secuti sunt dñm . & ita

LXXV^m IN VIG SĒI ANDRIAE APLI . O MET VENERABILIS BEDI PRBI DE LVANG

LECTIONI
ANTA
actalis est scripturae diuinae sublimitas . ut non solum uerba quae a scis uel ab ipso dno dicta referuntur . sed etiam circumstantia rerum quae simpliciter posita uidetur .

Ecce enim narrante euangelio fratres carissimi audiimus . quia stabat iohannes & ex discipulis eius duo . & respiciens ihm ambulantem dicit . ecce agnus di .

Statimq; cognouimus . immo

spiritualibus sit plena misteris